

Klasa: 034-08/2015-01/063
Urbroj: 580-07/26-2015-002
Zagreb, 21. travnja 2015.

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
dr.sc. Dražen Lučić, predsjednik Vijeća

Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
10110 Zagreb

Predmet: HAKOM - analiza tržišta maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu
- stručno mišljenje; dostavlja se

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 17. ožujka 2015. zahtjev Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) kojim traži mišljenje Agencije o zaključcima iz prijedloga odluke kojim se utvrđuje kako mjerodavno tržište maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu i usko povezano mjerodavno tržište prijenosa televizijskih programa uz plaćanje naknade nisu podložna prethodnoj regulaciji, a čiji sastavni dio je pripadajući dokument analize tržišta (klasa: UP/I-344-01/15-03/03, urbroj: 376-11-15-1 od 13. ožujka 2015.; dalje: Prijedlog Odluke). Pri tome, na temelju članka 54. stavka 5. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, broj: 73/08, 90/11, 133/12, 80/13 i 71/14; dalje: ZEK), HAKOM traži mišljenje u svezi utvrđivanja mjerodavnog tržišta.

Agencija je izvršila uvid u dostavljeni Prijedlog Odluke te je na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednika Vijeća, Denis Matić, dipl.iur., mr.sc. Ljiljana Pavlic i mr.sc. Tatjana Peroković, članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u smislu članka 25. stavka 1., članka 30. točke 10. i članka 31. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj: 79/09, 80/13; dalje: ZZTN), sa 18/2015. sjednice, održane 21. travnja 2015. donijela sljedeće

M I Š L J E N J E

Agencija nema primjedbi na zaključke iz Prijedloga Odluke, a koji se odnose na određivanje mjerodavnog tržišta.

Obrazloženje

HAKOM je, sukladno članku 53. stavku 2. ZEK-a, proveo postupak analize tri mjerila (dalje: Test tri mjerila) u svezi mjerodavnog tržišta maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu i usko povezanog mjerodavnog tržišta prijenosa televizijskih programa uz plaćanje naknade. U postupku određivanja mjerodavnog tržišta, odnosno granica samog tržišta, HAKOM je odredio dimenziju usluga i zemljopisnu dimenziju.

Rezultat provedene analize je Prijedlog Odluke. U postupku javne rasprave, HAKOM je Agenciji dostavio Prijedlog Odluke sa zamolbom za davanjem mišljenja o zaključcima HAKOM-a u odnosu na određivanje mjerodavnog tržišta.

Uvidom u Prijedlog Odluke, Agencija je utvrdila kako je HAKOM u provedbi postupka analize tržišta vodio računa o primjeni europskih direktiva na području elektroničkih komunikacija, a koje su implementirane u hrvatsko zakonodavstvo kroz ZEK. Riječ je o Preporuci Europske komisije o mjerodavnim tržištima podložnima prethodnoj regulaciji (Commission Recommendation of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, Službeni list, 11.10.2014., L 295/79; dalje: Preporuka) i Smjernicama Europske komisije o analizi tržišta i utvrđivanju značajne tržišne snage sukladno zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications networks and services, Službeni list, 11.7.2002., C 165/6; dalje: Smjernice).

Navedena Preporuka i Smjernice određuju da se mjerodavno tržište i ocjena značajne tržišne snage operatora na mjerodavnom tržištu utvrđuju u skladu s načelima prava tržišnog natjecanja.

U tom smislu, mjerodavno tržište u dimenziji roba ili usluga obuhvaća sve one proizvode i usluge koji su međusobno zamjenjivi, ne samo u smislu njihovih objektivnih značajki na temelju kojih zadovoljavaju potrebe potrošača, njihove cijene ili njihove namjene, već i u smislu konkurentnosti i/ili strukture ponude i potražnje na promatranom tržištu. Prilikom utvrđivanja mjerodavnog tržišta, potrebno je obuhvatiti one proizvode ili usluge koje krajnji potrošači smatraju međusobno zamjenjivima. U postupku određivanja mjerodavnog tržišta, pored analize značajki samog proizvoda ili usluge, njihove cijene i namjene, potrebno je analizirati zamjenjivost proizvoda ili usluge na strani potražnje i zamjenjivost proizvoda ili usluge na strani ponude.

U tom smislu, uvidom u poglavlje 4.2. dokumenta „Tržište maloprodaje širokopojsnog pristupa internetu“, Agencija je utvrdila kako je HAKOM pri utvrđivanju dimenzije usluga mjerodavnog tržišta maloprodaje širokopojsnog pristupa internetu polazio od utvrđivanja zamjenjivosti usluga na strani potražnje i zamjenjivosti na strani ponude. Zaključke o istima HAKOM je donio temeljem specifičnih stručnih znanja koje ima kao sektorski regulator te na temelju prakse i iskustva u provedbi ZEK-a u odnosu na predmetno mjerodavno tržište. U odnosu na zemljopisnu dimenziju mjerodavnog tržišta maloprodaje širokopojsnog pristupa internetu, uvidom u poglavlje 4.3. dokumenta „Tržište maloprodaje širokopojsnog pristupa internetu“, Agencija je utvrdila kako je HAKOM zemljopisnu dimenziju mjerodavnog tržišta odredio kao nacionalni teritorij Republike Hrvatske, a što je sukladno mjerodavnoj Preporuci i Smjernicama.

Nadalje, uvidom u poglavlje 6. dokumenta „Tržište maloprodaje širokopojsnog pristupa internetu“, Agencija je utvrdila kako je HAKOM, u provedbi postupka određivanja mjerodavnog tržišta odnosno određivanja granica mjerodavnog tržišta prijenosa televizijskih programa uz plaćanje naknade, polazio od utvrđivanja zamjenjivosti usluga na strani potražnje i zamjenjivosti na strani ponude. Pri tome je HAKOM proveo analizu dostupnosti usluge prijenosa televizijskih programa uz plaćanje naknade putem različitih tehnoloških platformi te obuhvatio one koje se u bitnome mogu smatrati zamjenjivim uslugama. U odnosu na zemljopisnu dimenziju mjerodavnog tržišta prijenosa televizijskih programa uz plaćanje naknade, Agencija je utvrdila kako je HAKOM zemljopisnu dimenziju mjerodavnog tržišta

odredio kao nacionalni teritorij Republike Hrvatske, a što je sukladno mjerodavnoj Preporuci i Smjernicama.

Slijedom navedenog, Agencija nema primjedbi u odnosu na zaključke u dokumentu „Tržište maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu“ kao sastavnog dijela Prijedloga Odluke, a koji se odnose na određivanje mjerodavnog tržišta.

Također, Agencija naglašava kako je postupak provedbe Testa tri mjerila iz članka 53. stavka 2. ZEK-a u isključivoj nadležnosti HAKOM-a. Agencija pak u konkretnim postupcima vezanim uz poduzetnike koji djeluju na tržištu elektroničkih komunikacija, u svakom pojedinom slučaju individualno utvrđuje mjerodavno tržište u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja čija primjena je u nadležnosti ove Agencije, koje se ne mora nužno poklapati s mjerodavnim tržištima koja je HAKOM utvrdio *ex ante*.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.